

Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo veiklos sritis – mažos vertės viešieji pirkimai

(Ištaiga ir jos veiklos sritis, kurios analizė ir vertinimas atlikti einamaisiais metais)

2021 09.30 Nr. D1-358

**KVALIFIKACIJŲ IR PROFESINIO MOKYMO PLĖTROS CENTRO
MAŽOS VERTĖS VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ VEIKLOS SRITIES KORUPCIJOS
PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO VERTINIMO APRAŠYMAS**

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijai ir jai pavaldžių įstaigų korupcijos prevencijos tvarkos aprašo¹ 8 punktu, korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą ir vertinimą atliko 2021-06-18 Centro direktoriaus įsakymu Nr. V1-89 „Dėl darbo grupės antikorupcinei analizei ir vertinimui atlikti sudarymo“ sudaryta darbo grupė, kurią sudaro darbo grupės vadovas Suaugusiųjų švietimo skyriaus vedėjas Saulius Samulevičius, darbo grupės nariai Ekspertinio vertinimo skyriaus vedėja Rūta Karvelytė, Kvalifikacijų formavimo skyriaus metodininkas Saulius Baliukynas

(Subjektai, atlikę veiklos srities analizę ir vertinimą)

Analizuotas laikotarpis: 2020-01-01 – 2020-12-31

(Analizuotas laikotarpis)

1. VEIKLOS SRITIES ESAMOS SITUACIJOS VERTINIMAS

(Aprašomi analizės ir vertinimo metu naudoti esamos situacijos vertinimo metodai, veiksmai ir vertinimo kriterijai)

Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras (toliau – Centras), vadovaudamasis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu² ir Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis (toliau – Rekomendacijos)³, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų korupcijos prevencijos tvarkos aprašu⁴ (toliau – Aprašas), 2021 m. II –III ketv. atliko 2020 m. Centro mažos vertės viešųjų pirkimų veiklos srities korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą.

Mažos vertės viešųjų pirkimų veiklos sritis pasirinkta vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. V – 835 „Dėl veiklos srities, kurioje 2021 metais Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje ir ministerijos valdymo sričiai priskirtose įstaigose tikslinga atlikti antikorupcinę analizę ir vertinimą, nustatymo ir ministerijos valdymo sričiai priskirtų įstaigų, kuriose 2021 metais tikslinga atlikti antikorupcinę analizę ir vertinimą, sąrašo patvirtinimo“.

Vertinimo kriterijai – Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo⁵ 6 straipsnio 4 dalyje nustatyti kriterijai.

Siekiant įvertinti korupcijos pasireiškimo tikimybę mažos vertės viešųjų pirkimų veiklos srityje, buvo naudojami šie duomenų rinkimo ir vertinimo metodai:

- 1) mažos vertės viešųjų pirkimų veiklos srities klausimyno naudojimas, kurį parengė ir pateikė Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija,
- 2) iš atsakingų specialistų gautos informacijos analizė ir vertinimas,
- 3) mažos vertės viešųjų pirkimų veiklos sritį reglamentuojančių vidinių teisės aktų ir kitų dokumentų analizė ir vertinimas antikorupciniu požiūriu.

¹ 2017-10-19 Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymas Nr. V-797 “Dėl Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų korupcijos prevencijos tvarkos aprašo patvirtinimo“.

² 2002-05-28 Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas Nr. IX-904 (su vėlesniais pakeitimais).

³ 2011-05-13 Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus įsakymas Nr. 2-170 “Dėl Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“.

⁴ 2017-10-19 Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymas Nr. V-797 “Dėl Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų korupcijos prevencijos tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁵ 2002-05-28 Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas Nr. IX-904 (su vėlesniais pakeitimais).

Siekiant įvertinti korupcijos rizikos tikimybę vertinamoje veiklos srityje, buvo išanalizuoti Centro vidiniai teisės aktai, sprendimai ir kiti susiję dokumentai, t. y. 2017-08-18 Centro direktoriaus įsakymu Nr. V1-177 „Dėl Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintas Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašas; 2019-06-28 Centro direktoriaus įsakymu Nr. V1-129B „Dėl pirkimų koordinatoriaus paskyrimo ir pirkimų organizatorių sąrašų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintas Centro pirkimų koordinatoriaus ir pirkimų organizatorių sąrašas, 2017-10-31 Centro direktoriaus įsakymas Nr. V1-206 „Dėl įgaliojimų suteikimo vykdyti prekių, paslaugų ar darbų pirkimus, naudojantis Centrinės perkančiosios organizacijos elektroniniu katalogu“ (su vėlesniais pakeitimais) ir kiti.

2. VEIKLOS SRITIES VERTINIMO METU NUSTATYTI KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI

(Aprašomos sąlygos, įvykiai ir aplinkybės, susijusios su Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje įtvirtintais kriterijais, galinčios sudaryti prielaidas korupcijai)

Mažos vertės viešųjų pirkimų veiklos sritis vertinta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo⁶ 6 straipsnio 4 dalyje nustatyti kriterijais bei Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2021-05-24 rašto Nr. SR-2163 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimo“ 2 priede pateiktais korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimo mažos vertės viešųjų pirkimų srityje kriterijais ir klausimais (toliau – klausimynas).

1 lentelė.

	Korupcijos prevencijos įstatymo 6 str. 4 d. numatyti kriterijai: <... Valstybės ar savivaldybės įstaigos veiklos sritis priskiriama prie sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, jeigu atitinka vieną ar kelis iš šių kriterijų...>	Taip / Ne
1.	Padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika:	
1.1.	<i>Centro mažos vertės pirkimai</i>	Ne
2.	Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas:	
2.1.	<i>Centro mažos vertės pirkimai</i>	Ne
3.	Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti (išsamiai reglamentuoti – atsakymas „Ne“, neišsamiai – atsakymas „Taip“):	
3.1.	<i>Centro mažos vertės pirkimai</i>	Ne
4.	Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu:	
4.1.	<i>Centro mažos vertės pirkimai</i>	Ne
5.	Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo:	
5.1.	<i>Centro mažos vertės pirkimai</i>	Taip
6.	Naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija:	
6.1.	<i>Centro mažos vertės pirkimai</i>	Ne
7.	Anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę buvo nustatyta veiklos trūkumų:	
7.1.	<i>Centro mažos vertės viešieji pirkimai</i>	Ne

Todėl įvertinus vertinimo kriterijus, kurie reglamentuoti Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo⁷ 6 str. 4 d. bei kurie nustatyti Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos parengtame ir adaptuotame klausimyne, mažos vertės viešųjų pirkimų veiklos sritis yra

⁶ 2002-05-28 Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas Nr. IX-904 (su vėlesniais pakeitimais).

⁷ 2002-05-28 Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas Nr. IX-904 (su vėlesniais pakeitimais).

priskiriama prie sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, tačiau ši tikimybė yra maksimaliai sumažinama organizuojant ir įgyvendinant Centro viešųjų pirkimų veiklą ir sprendimų priėmimo, kontrolės procedūras.

Šiuo parengtu ir adaptuotu klausimynu buvo siekiama:

1) gauti informaciją apie praktinį mažos vertės viešųjų pirkimų procedūrų vykdymą ir pagal tai įvertinti ar yra korupcijos pasireiškimo tikimybė.

2) įvertinti galimus teisinio mažos vertės viešųjų pirkimų reglamentavimo trūkumus Centre, sudarančius prielaidas korupcijos pasireiškimo tikimybei.

3) gauti informaciją apie Centre įgyvendintas ar ketinamas įgyvendinti priemones, mažinančias korupcijos pasireiškimo tikimybę mažos vertės viešųjų pirkimų srityje.

4) nustatyti galimas teisės aktų įgyvendinimo problemas, susijusias su korupcija mažos vertės viešuosiuose pirkimuose.

3. PRIEŽASTYS, DIDINANČIOS KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO RIZIKOS LYGI

(Išsamiai paaiškinamos priežastys, kurios pagrindžia atsiradusius skirtumus tarp esamos situacijos ir tos situacijos, kuri turėtų būti pagal vertinimo kriterijus, įvertinama jų įtaka korupcijos pasireiškimo lygiui)

Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 1 punkte numatytas kriterijus – „Padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika“:

Centro viešųjų pirkimų veiklos srityje 2020-01-01– 2020-12-31 laikotarpiu nebuvo padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika ar nustatyti kito tapataus pobūdžio faktai.

Centro interneto svetainėje <https://www.kpmpe.lt/kpmpe/korupcijos-prevencija/> yra skelbiama, kokiais būdais ir ką reikėtų informuoti apie galimus korupcinius pažeidimus. Vidinis anoniminis pranešimų apie pažeidimus kanalas neįsteigtas (šiuo metu yra steigiamas pranesk@kpmpe.lt), bet Centro interneto svetainėje skelbiama, kokiais būdais ir ką reikėtų informuoti apie galimus pažeidimus, t. y.:

- tiesiogiai atvykus į Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centrą (adresu: Viršuliškių g. 103-209, LT-05115 Vilnius) pateikti pranešimą raštu Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro administratorei;
- atsiųsti pranešimą paštu (adresu: Viršuliškių g. 103-209, LT-05115 Vilnius, Lietuva);
- elektroniniu paštu: info@kpmpe.lt;
- paskambinti telefonu: +370 670 04104;
- paskambinti Specialiųjų tyrimų tarnybai visą parą veikiančiu karštosios linijos telefonu Vilniuje +370 5 266 3333 (taip pat ir poilsio dienomis), pranešti el. paštu stt@stt.lt, faksu +370 5 266 3307 arba palikti pranešimą interneto svetainėje.

Pranešimų apie galimus pažeidimus vertinamuoju laikotarpiu ir ne tik nebuvo gauta.

Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 7 punkte numatytas kriterijus – „Anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę buvo nustatyta veiklos trūkumų“:

Specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT) nėra atlikusi korupcijos rizikos analizės Centro veiklos srityse, tačiau 2018 m. kovo 5 d. STT pateikė Centrai raštą „Dėl informacijos ir dokumentų pateikimo“ su prašymu pateikti visus 2015 – 2018 metų laikotarpiu Centro skelbtų, vykdytų, įvykdytų bei neįvykusių viešųjų pirkimų, atliktų atvirojo konkurso būdu, dokumentus ir informaciją. Centras, atsakydamas į 2018 m. kovo 5 d. STT gautą raštą „Dėl informacijos ir dokumentų pateikimo“, 2018 m. kovo 13 d. raštu Nr. V7-59 pateikė prašomus dokumentus ir informaciją apie 2015 – 2018 metais Centro skelbtus, vykdytus, įvykdytus bei neįvykusių atvirojo konkurso būdu viešuosius pirkimus. Kadangi STT dėl šių pateiktų dokumentų ir informacijos nieko nenustatė, todėl jokios išvados ar rekomendacijos nebuvo pateiktos.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos Vidaus audito skyrius 2018 m. gruodžio – kovo mėn. laikotarpiu atliko Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir jai pavaldžių 17 institucijų galimos korupcijos tikimybės viešuosiuose pirkimuose vidaus auditą ir 2019 m. balandžio 1 d. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai pateikė Lietuvos Respublikos švietimo,

mokslo ir sporto ministerijos ir jai pavaldžių 17 institucijų galimos korupcijos tikimybės viešuosiuose pirkimuose vidaus audito 2019 m. kovo 22 d. pažymą Nr. VA-9 (toliau – Pažyma). Lietuvos Respublikos susisiekiimo ministerijos Vidaus audito skyrius Pažymoje pateikė kiekvienai institucijai rekomendacijas. Atsižvelgiant į tai, Centras parengė Rekomendacijų, pateiktų Pažymoje, įgyvendinimo priemonių planą, kuris 2019 m. gegužės 17 d. raštu Nr. V7-188 „Dėl informacijos pateikimo“ buvo pateiktas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Vidaus audito skyriui. 2019 m. spalio 16 d. Centras raštu Nr. V7-410 „Dėl informacijos pateikimo“ pateikė Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai informaciją apie Pažymoje pateiktų rekomendacijų įgyvendinimą.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu⁸ ir Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis (toliau – Rekomendacijos)⁹, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų korupcijos prevencijos tvarkos aprašu¹⁰ (toliau – Aprašas), Centras 2019 m. IV ketv. atliko Centro viešųjų pirkimų reglamentavimo, vykdymo ir kontrolės veiklos srities korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą (analizuotas laikotarpis: 2018-01-01 – 2019-09-01), kurią pateikė Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai. Vertinimo išvadoje numatyti pasiūlymai, priemonės dėl korupcijos rizikos veiksnių neigiamos įtakos panaikinimo ar sumažinimo yra įgyvendintos 2020 metais, kitos įgyvendinamos nuolatos.

Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 5 punkte numatytas kriterijus – „Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo“:

Viešieji pirkimai Centre vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nuostatomis, Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu¹¹ ir kitais poįstatyminiais teisės aktais, Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašu¹² ir kitais Centre patvirtintais vidiniais teisės aktais. Vertinimo metu nustatyta, kad Centro priimti vidaus teisės aktai yra būtini Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo ir poįstatyminių teisės aktų, bei kitų Lietuvos Respublikoje galiojančių teisės aktų įgyvendinimui.

Centro viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos apraše¹³ yra aiškiai atskirtos viešųjų pirkimų inicijavimo, vykdymo ir kontrolės funkcijos, teisės, pareigos ir atsakomybė. Viešųjų pirkimų inicijavimą vykdo pirkimų iniciatorius, viešųjų pirkimų vykdymą atlieka pirkimų organizatorius arba viešojo pirkimo komisija, kontrolės funkcijos paskirtos pirkimų koordinatoriui.

Tokioje mažoje įstaigoje kaip Centras, kurioje dirba tik apie 60-65 darbuotojai bei kurie vykdo pareigybinėje nustatytas su viešaisiais pirkimais nesusijusias tiesiogines funkcijas, o su viešaisiais pirkimais susijusi veikla yra tik papildomos Centro direktoriaus paskirtos funkcijos, yra pakankamai sudėtinga deleguoti atskiras pirkimo iniciatoriaus ir pirkimų organizatoriaus funkcijas, todėl pasitaiko atvejų kai paskirti asmenys vienu metu vykdo abi funkcijas. 2020 m. buvo inicijuoti patikslinimai dėl Centro vidaus teisės aktų pakeitimo ir kiek tai buvo įmanoma buvo atskirtos viešųjų pirkimų inicijavimo, vykdymo ir kontrolės funkcijos.

⁸ 2002-05-28 Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas Nr. IX-904 (su vėlesniais pakeitimais).

⁹ 2011-05-13 Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus įsakymas Nr. 2-170 „Dėl Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“.

¹⁰ 2017-10-19 Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymas Nr. V-797 „Dėl Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų korupcijos prevencijos tvarkos aprašo patvirtinimo“.

¹¹ 2017-06-28 Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymas Nr. 1S-97 „Dėl mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

¹² 2017-08-18 Centro direktoriaus įsakymas Nr. V1-177 „Dėl Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

¹³ 2017-08-18 Centro direktoriaus įsakymas Nr. V1-177 „Dėl Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Taip pat Centras siekia sumažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę valdant viešojo pirkimo komisijų formavimą įvertinant tarnybinio pavaldumo aspektus bei viešojo pirkimo komisijos kaitumo vykdymą dėl ko gali padidėti korupcijos pasireiškimo tikimybė.

Centras, siekdamas užkirsti kelią pirkimuose kylantiems interesų konfliktams, kaip jie apibrėžiami Viešųjų pirkimų įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje, su pirkimais susijusiuose vidiniuose teisės aktuose nustatė reikalavimą, kad Centro darbuotojai, Viešojo pirkimo komisijos nariai ar ekspertai, stebėtojai, dalyvaujantys pirkimo procedūroje ar galintys daryti įtaką jos rezultatams, pirkimo procedūrose dalyvautų ar su pirkimu susijusius sprendimus priimtų, tik prieš tai pasirašę konfidencialumo pasižadėjimą ir nešališkumo deklaraciją. Taip pat Centre yra priimtas teisės aktas, patvirtintas 2017-11-20 Centro direktoriaus įsakymu Nr. V1-225 „Dėl privačių interesų deklaracijų pateikimo“ (su vėlesniais pakeitimais), kuris užtikrina Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo reikalavimų laikymąsi. Pagal Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymą visi viešųjų pirkimų komisijose dalyvaujantys komisijos nariai, ekspertai, mažos vertės pirkimus atliekantys pirkimų organizatoriai, pirkimų iniciatoriai privalo būti užpildę privačių interesų deklaracijas. Tinkamą Centro darbuotojų privačių interesų deklaravimo priežiūrą vykdo Centro administratorė. Deklaravimo priežiūrą vykdančias darbuotojas periodiškai (kelis kartus per metus) primena deklaruojantiems Centro darbuotojams peržiūrėti užpildytas privačių interesų deklaracijas, nustačius trūkumus ar neatitikimus, jas patikslinti pagal Privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklės¹⁴. Tačiau siekiant sumažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę šiame procese (nes, pavyzdžiui, deklaruojantieji gali pateikti sąmoningai ar nesąmoningai ne visą privalomą deklaruoti informaciją, nenorėdami jos atskleisti ar nežinodami, kad reikia nurodyti), kuris yra mažas, tikslinga taikyti priemones: nuolat periodiškai peržiūrėti, ir jeigu yra reikalinga, surašyti išankstines rekomendacijas, taip pat priminti Centro darbuotojams, kad turi pasitikslinti, jei reikalinga, ar pateikti naujas privačių interesų deklaracijas, jose pateikti visą informaciją, nurodytą Privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklėse, dėl kurios gali kilti interesų konfliktas.

Pirkimų planavimas. Pirkimų iniciatoriai ne vėliau kaip iki kiekvienų metų sausio 31 d. (dažniausiai nustatomas ankstesnis terminas) privalo pirkimų koordinatoriui pateikti Pirkimų poreikio sąrašą, kuriame būtų nurodyta prekių, paslaugų ar darbų pavadinimas, paskirtis ir/ar trumpas aprašymas, numatomas prekių kiekis bei paslaugų ar darbų apimtis, numatoma pirkimo pradžia, numatomos pirkimų vertės ir kita reikalinga informacija. Pirkimų iniciatoriai rengdami Pirkimų poreikio sąrašą turi atlikti rinkos tyrimą, reikalingą potencialiems tiekėjams, numatamai pirkimo vertei ir galimybei pirkimą atlikti iš socialinių įmonių, Centrinės perkančiosios organizacijos (toliau – CPO) elektroninio katalogo. Pirkimų koordinatorius pagal pirkimų iniciatorių pateiktus Pirkimų poreikio sąrašus kiekvienais metais iki kovo 15 d. privalo parengti einamųjų biudžetinių metų Centro pirkimų planą, kuris turi būti suderintas su einamųjų biudžetinių metų Centro išlaidų sąmata ir (ar) kitais išlaidų planavimo dokumentais. Atsižvelgiant į pirkimų iniciatorių pateiktus Pirkimų poreikio sąrašus, pirkimų koordinatorius apskaičiuoja bendras numatomų pirkimų verčių sumas, pagal tai nustato pirkimo būdą, kurį parenka vadovaudamasis Viešųjų pirkimų įstatymu bei kitais poįstatyminiais teisės aktais, įvertina galimybes pirkimus atlikti iš Viešųjų pirkimų įstatymo 23 straipsnyje nurodytų subjektų, pirkimą atlikti naudojantis CPO elektroniniu katalogu, pirkimą atlikti CVP IS priemonėmis, taikyti aplinkos apsaugos reikalavimus. Prekių, paslaugų ir darbų pirkimų vertės apskaičiuojamos ir pirkimo būdai nustatomi vadovaujantis Numatomos viešojo pirkimo ir pirkimo vertės skaičiavimo metodika¹⁵. Pirkimų koordinatorius, prieš teikdamas Centro direktoriui tvirtinti parengtą Centro pirkimų planą, turi jį suderinti su vyr. buhalteriu. Centro direktoriui patvirtinus pirkimų planą, pirkimų koordinatorius rengia tarptautinių, supaprastintų (išskyrus mažos vertės pirkimus) pirkimų suvestinę ir ją paviešina Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau – CVP IS). Atsiradus poreikiui einamaisiais biudžetiniais metais tikslinti pirkimų planą, pirkimų iniciatorius raštu pateikia pirkimų koordinatoriui

¹⁴ 2012-07-05 Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimas Nr. KS-84 „Dėl privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklių bei privačių interesų deklaracijos formos ID001 patvirtinimo“.

¹⁵ 2017-06-27 Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymas Nr. IS-94 „Dėl numatomos viešojo pirkimo ir pirkimo vertės skaičiavimo metodikos patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

patikslintą Pirkimų poreikio sąrašą, kuriam pritarus, patikslinamas pirkimų planas. Pirkimų plano patikslinimą rengia pirkimų koordinatorius. Atitinkamai patikslinama CVP IS paviėšinta pirkimų suvestinė.

Siekiant užtikrinti efektyvų Centro pirkimų planavimą bei kontrolę, Centras naudojami savo sukurtais Microsoft Excel elektroniniais įrankiais, kurie yra pakankami.

Pirkimų inicijavimas. Prekių, paslaugų ar darbų pirkimai Centre inicijuojami, organizuojami ir atliekami pateikus pirkimų koordinatoriui pirkimo paraišką. Pirkimo iniciatoriui rengiant pirkimo paraišką rekomenduojama peržiūrėti Pirkimų poreikio sąrašo rengimo etape atlikto rinkos tyrimo duomenis, rezultatus ir atlikti išsamesnį rinkos tyrimą, būtiną pirkimo vertei ir realių tiekėjų (įskaitant ir rinkoje veikiančias Viešųjų pirkimų įstatymo 23 straipsnyje nurodytas įstaigas ir įmones) skaičiui nustatyti. Atliekant rinkos tyrimą, bet kuriame pirkimo planavimo ar pasirengimo pirkimui etape, rinkos tyrimas gali būti įforminamas raštu, užpildant patvirtintą rinkos tyrimo pažymą. Pirkimų iniciatorius taip pat parengia perkamų prekių, paslaugų ar darbų techninę specifikaciją, kuri turi būti pateikiama kartu su pirkimo paraiška. Pateikiama pirkimo paraiška turi būti suderinta su vyr. buhalteriu, pirkimų koordinatoriumi, o suderinta patvirtinama Centro direktoriaus. Jeigu pirkimo paraiška teikiama atlikti projekte numatytą pirkimą, ji turi būti papildomai suderinta su projekto finansininku.

Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtos centro viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos apraše¹⁶ nustatyta, kad prekių, paslaugų ar darbų technines specifikacijas rengia pirkimų iniciatoriai, kurias pateikia pirkimų koordinatoriui kartu su pirkimo paraiška. Taip pat jei pirkimą vykdo viešojo pirkimo komisija, pirkimo objekto technines specifikacijas peržiūri viešojo pirkimo komisija, kurias patvirtina kartu su pirkimo dokumentais Komisijos posėdyje. Prekių, paslaugų ar darbų techninės specifikacijos rengiamos atsižvelgiant į pirkimo objektą, jo ypatumus ir sudėtingumą bei įgyvendinamą rezultatą, vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo 37 straipsnio nuostatomis, Viešųjų pirkimų tarnybos parengtomis rekomendacijomis, paskelbtomis www.vpt.lt internetiniame puslapyje, bei kurios atitinka ne mažiau kaip tris skirtingus gamintojus / tiekėjus, išskyrus tuos atvejus kai rinkoje yra mažiau nei tris skirtingi gamintojai / tiekėjai. Gamintojų / tiekėjų skaičius gali būti nustatomas atlikus rinkos tyrimą, rengiant pirkimų poreikio sąrašą bei, jei reikalinga, prieš pradėdant pirkimą. Techninė specifikacija patvirtinama kartu su pirkimo dokumentais Komisijos posėdyje. Komisijos posėdžiai yra protokoluojami. Jei pirkimą raštu vykdo pirkimų organizatorius, parengta techninė specifikacija bei kitos parengtos pirkimo sąlygos derinamos su pirkimų koordinatoriumi. Taikant tokį kontrolės būdą yra siekiama sumažinti korupcijos pasireišimo tikimybę šiame procese.

Pirkimų organizavimas ir vykdymas. Mažos vertės viešieji pirkimai atliekami vadovaujantis Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu¹⁷ bei organizuojami ir atliekami vadovaujantis Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtos centro viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašu¹⁸. Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtos centro viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos apraše¹⁹ nustatyta, kad: pirkimo organizatorius vykdo mažos vertės pirkimo procedūras, kuomet sudaromos pirkimo sutarties vertė neviršija 10 000,00 eurų (dešimt tūkstančių eurų ir 00 ct) be pridėtinės vertės mokesčio, o tarptautinius, supaprastintus pirkimus ir mažos vertės pirkimus (kai pirkimo sutarties vertė viršija 10 000,00 eurų (dešimt tūkstančių eurų ir 00 ct) be pridėtinės vertės mokesčio) vykdo viešojo pirkimo komisija.

Vykdant mažos vertės pirkimus neskelbiamos apklausos būdas (žodžiu ar raštu) pasirenkamas vadovaujantis Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtos centro viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos

¹⁶ 2017-08-18 Centro direktoriaus įsakymas Nr. V1-177 „Dėl Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtos centro viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁷ 2017-06-28 Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymas Nr. 1S-97 „Dėl mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁸ 2017-08-18 Centro direktoriaus įsakymas Nr. V1-177 „Dėl Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtos centro viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁹ 2017-08-18 Centro direktoriaus įsakymas Nr. V1-177 „Dėl Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtos centro viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

aprašu²⁰ bei Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu²¹. Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo²² 21.2.1. p. nustatyta, kad, *jei numatoma pirkimo sutarties vertė yra mažesnė kaip 10 000 Eur (dešimt tūkstančių eurų) (be PVM)*, pirkimas neskelbiamos apklausos būdu gali būti *atliekamas žodžiu (telefonu, tiesiogiai prekybos vietoje, vertinama internete tiekėjų skelbiama informacija apie prekių, paslaugų ar darbų kainą ir kitaip) arba raštu (CVP IS priemonėmis, elektroniniu paštu, paštu, faksu ar kitomis priemonėmis)*. Taip pat Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo²³ 21.1.1. p. nustatyta, kad neskelbiama apklausa (žodžiu ar raštu) *atliekama apklausiant pasirinktą skaičių tiekėjų*. Tai reiškia, kad neskelbiama apklausa (žodžiu ar raštu) gali būti atliekama apklausiant tik vieną tiekėją. Toks reglamentavimas potencialiai gali daryti įtaką korupcijos pasireiškimo tikimybei, kuris yra pakankamai mažas, tačiau įgyvendinant nuolatos nustatytas priemones, t. y. nuolat rekomenduojant pirkimų organizatoriams plačiau taikyti ne mažiau kaip trijų tiekėjų apklausą, sumažinant žodžiu atliekamų pirkimų skaičių, siekiant užtikrinti, jog būtų fiksuojama reikiama informacija raštu ir užtikrinamas atsekamumas, korupcijos pasireiškimo tikimybė bus žymiai sumažinta. Taip pat nuolatos yra didinamas prekių, paslaugų ir darbų pirkimų skaičius iš centrinės perkančiosios organizacijos arba per ją, jeigu galimos įsigyti prekės, paslaugos ar darbai atitinka Centro poreikius ir Centras negali prekių, paslaugų ar darbų įsigyti efektyvesniu būdu racionaliai naudodama tam skirtas lėšas. Tokiu būdu vykdomi mažos vertės pirkimai visiškai sumažintų korupcijos pasireiškimo tikimybę.

Informacija apie kiekvieną pirkimo organizatoriaus atliktą mažos vertės pirkimą neskelbiamos apklausos būdu, kurio numatoma pirkimo sutarties vertė yra mažesnė kaip 300,00 Eur (trys šimtai eurų ir 00 ct) be pridėtinės vertės mokesčio, pateikiama Centro direktoriaus įsakymu patvirtintos formos mažos vertės pirkimų žurnale. Jei pirkimo sutarties vertė yra lygi arba viršija 300,00 Eur (tris šimtus eurų ir 00 ct) be pridėtinės vertės mokesčio, pirkimų organizatoriaus sprendimas dėl laimėtojo įforminamas užpildant patvirtintą pirkimo pažymą. Pirkimo pažymoje nurodomas pirkimo poreikio pagrindimas, viešajam pirkimui skirtas lėšų dydis, pirkimo objekto pavadinimas ir trumpas aprašymas, pagal ką išrenkamas ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas, pirkimo pagrindas, pirkimo būdas, apklausti ir pasiūlymus pateikę tiekėjai, visa su pasiūlymu susijusi informacija, laimėjusiu pripažintas tiekėjas ir kita informacija.

Vykdamt viešųjų pirkimų procedūras, gautas tiekėjų pretenzijas nagrinėja pirkimą vykdamtis pirkimų organizatorius arba Komisija. Pretenzijai išnagrinėti Centro direktoriaus įsakymu taip pat gali būti pasitelkiami ekspertai. Tiekėjų gautos pretenzijos nagrinėjamos Viešųjų pirkimų įstatyme nustatyta tvarka.

Prekių, paslaugų ar darbų pirkimus, naudojantis CPO elektroniniu katalogu, Centre gali vykdyti tik Centro direktoriaus įsakymu įgalioti darbuotojai.

Sutarčių sudarymas ir sutarčių vykdymo priežiūra. Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašas²⁴ reglamentuoja Centro viešųjų pirkimų sutarčių sudarymą, jų priežiūrą, pakeitimą, nutraukimą.

Kai pirkimo procedūrą vykdo Komisija, sutarties projektą rengia Komisijos nariai, kai pirkimo procedūrą vykdo pirkimo organizatorius, tuomet sutarties projektą rengia pirkimų organizatorius, išskyrus tuos atvejus kai sutartis sudaroma žodžiu. Parengtas sutarties projektas turi būti suderintas su pirkimų iniciatoriumi. Jeigu pirkimų iniciatorius nėra Centro skyriaus, kuris iniciavo pirkimą, vedėjas arba atitinkamo projekto vadovas ar Centro direktoriaus įsakymu paskirtas atsakingas už projekto įgyvendinimą darbuotojas (kai projekte nėra projekto vadovo pareigybės), tokiu atveju parengtas

²⁰ 2017-08-18 Centro direktoriaus įsakymas Nr. V1-177 „Dėl Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

²¹ 2017-06-28 Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymas Nr. 1S-97 „Dėl mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“.

²² 2017-06-28 Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymas Nr. 1S-97 „Dėl mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“.

²³ 2017-06-28 Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymas Nr. 1S-97 „Dėl mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“.

²⁴ 2017-08-18 Centro direktoriaus įsakymas Nr. V1-177 „Dėl Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

sutarties projektas turi būti suderintas su jais. Šalių pasirašyta Sutartis registruojama Centro arba atitinkamo projekto sutarčių registre. Centro ir tiekėjo įsipareigojimų vykdymo, pristatymo (atlikimo, teikimo) terminų laikymosi koordinavimą, taip pat prekių, paslaugų ir darbų atitikties Sutartyse numatytiems kokybiniais ir kitiems reikalavimams stebėseną vykdo pirkimų iniciatoriai, kurie nurodomi Sutartyje. Centro ir tiekėjo įsipareigojimų vykdymo, pristatymo (atlikimo, teikimo) terminų laikymosi koordinavimą, taip pat prekių, paslaugų ir darbų atitikties Sutartyse numatytiems kokybiniais ir kitiems reikalavimams stebėseną vykdo pirkimų iniciatoriai.

Pirkimų iniciatorius, pastebėjęs Sutarties vykdymo trūkumus ar esant kitoms svarbioms aplinkybėms, suderinęs su pirkimų koordinatoriumi, gali kreiptis į Centro direktorių, siūlydamas taikyti kontrahentui Sutartyje numatytą prievolių įvykdymo užtikrinimo būdą (-us), taip pat inicijuoti Sutarties nutraukimą joje nustatytais pagrindais. Jeigu pirkimo sutartyje nenumatyta pasirinkimo galimybė dėl jos pratęsimo, o prekių tiekimas ar paslaugų teikimas yra būtinas Centro funkcijoms atlikti, pirkimų iniciatorius privalo Apraše nustatyta tvarka numatyti jų pirkimą. Jeigu pirkimo sutartyje numatyta pasirinkimo galimybė dėl jos pratęsimo, pirkimų iniciatorius, atsižvelgęs į pirkimo sutartyje numatytą įsipareigojimų laikymąsi ir kitas sąlygas, įvertina pirkimo sutarties pratęsimo tikslingumą. Nustatęs, kad Centrai nėra naudinga pratęsti galiojančią pirkimo sutartį, pirkimų iniciatorius naująjį pirkimą įtraukia į Pirkimų poreikio sąrašą ateinantiems biudžetiniams metams. Nustačius, kad yra tikslinga pratęsti galiojančią pirkimo sutartį, pirkimų iniciatorius parengia susitarimo dėl pirkimo sutarties pratęsimo projektą ir teikia pasirašyti Centro direktoriui. Inicijuodamas pirkimo sutarties sąlygų keitimą, pirkimų iniciatorius turi nustatyti, ar pirkimo sutarties sąlygų keitimo pasirinkimo galimybė buvo numatyta pirkimo sutartyje, ar pakeitus pirkimo sutarties sąlygas nebus pažeisti pagrindiniai pirkimų principai ir tikslai bei Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatos.

4. PASIŪLYMAI DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIŲ NEIGIAMOS ĮTAKOS PANAIKINIMO AR SUMAŽINIMO

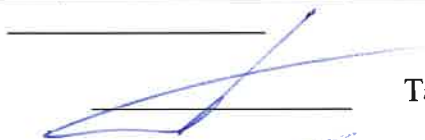
(Pagal įstaigų veiklos sričių einamųjų metų analizės ir vertinimo rezultatus pateikiami pasiūlymai dėl korupcijos prevencijos priemonių, kurias tikslinga įgyvendinti)

2 lentelė.

Priemonės	Įvykdymo laikas	Laukiami rezultatai	Vertinimo kriterijai
Užtikrinti, kad Centro vidiniai teisės aktai, susiję su viešaisiais pirkimais, atitiktų Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą ir poįstatyminius teisės aktus	Nuolat	Atnaujinti Centro vidaus teisės aktai, susiję su viešaisiais pirkimais	Esant poreikiui ar pasikeitus teisinei bazei patikslinti Centro vidaus teisės aktai, susiję su viešaisiais pirkimais
Mokymų (vidinių ir/ar išorinių), susijusių su Centro darbuotojų antikorupcinio elgesio nuostatų ugdymu bei laikymusi, organizavimas	2021 m. IV ketv. – 2022 m. III ketv.	Sudarytos galimybės darbuotojams tobulėti antikorupcinėje srityje	Pageidaujantiems darbuotojams suorganizuoti (vidiniai ir /ar išoriniai) mokymai, siekiant užtikrinti Centro darbuotojų antikorupcinio elgesio nuostatų ugdymą bei laikymąsi
Atliekant mažos vertės pirkimus neskelbiamos apklausos būdu (žodžiu ir / arba raštu),	Nuolat	Sumažintas neskelbiamų pirkimų skaičius, kai kreipiamasi į vieną tiekėją, nors	Didinti įvykdytų mažos vertės pirkimų neskelbiamos apklausos būdu (žodžiu ir / arba raštu), apklausiant ne mažiau kaip tris tiekėjus.

<p>rekomenduoti pirkimų organizatoriams plačiau taikyti trijų tiekėjų apklausą</p> <p>Atliekant mažos vertės pirkimus neskelbiamos apklausos būdu, rekomenduoti pirkimų organizatoriams atlikti juos raštu, siekiant užtikrinti, jog būtų fiksuojama reikiama informacija raštu ir užtikrinamas atsekamumas</p>	Nuolat	<p>tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymui</p> <p>Sumažintas mažos vertės pirkimų skaičius, atliekamų neskelbiamos apklausos būdu (žodžiu)</p>	<p>Didinti įvykdytų mažos vertės pirkimų, atliekamų neskelbiamos apklausos būdu (raštu)</p>
<p>Didinti prekių, paslaugų ir darbų pirkimų skaičių iš centrinės perkančiosios organizacijos arba per ją, jeigu galimos įsigyti prekės, paslaugos ar darbai atitinka Centro poreikius ir Centras negali prekių, paslaugų ar darbų įsigyti efektyvesniu būdu racionaliai naudodama tam skirtas lėšas</p>	Nuolat	<p>Padidintas prekių, paslaugų ir darbų pirkimų skaičius iš centrinės perkančiosios organizacijos arba per ją</p>	<p>Didinti prekių, paslaugų ir darbų pirkimų skaičių iš centrinės perkančiosios organizacijos arba per ją.</p>
<p>Vykdyti Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatų laikymosi kontrolę</p>	Nuolat	<p>Tinkamai deklaruoti Centro darbuotojų privatus interesai</p>	<p>Pateiktų (patikslintų) privačių interesų deklaracijų skaičius</p>

Direktorius

Tadas Tamošiūnas

Darbo grupės vadovas

Saulius Samulevičius

Darbo grupės nariai:

Rūta Karvelytė

Saulius Baliukynas